

Správa o výsledku kontroly 2023

Špeciálna technika v podmienkach finančnej správy

Najvyšší kontrolný úrad SR
Ľubomír Andrassy, predseda

Kontrolovali sme

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky vzniklo 1. januára 2012 zlúčením colnej správy a daňovej správy so sídlom v Banskej Bystrici a celoslovenskou pôsobnosťou. Je rozpočtovou organizáciou zapojenou na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva financií SR. Vzhľadom k dôležitosti ochrany územia prišlo v roku 2006 k podpísaniu Memoranda o spolupráci pri predchádzaní nedovoleného nakladania s jadrovým a iným rádioaktívnym materiálom medzi Ministerstvom energetiky USA a vtedajším CR SR. Od jeho účinnosti sme získali **do daru viac než 140 kusov** špeciálnej techniky (napr. skenery na kontrolu vozidiel a železničných vozňov, spektrometre a iné) v hodnote **za viac než 2,4 mil. eur**. Vďaka nim vieme odhaľovať rádioaktívny tovar či zbrane.

Ako sme postupovali

Kontrola bola realizovaná podľa príslušných ustanovení zákona o NKÚ SR a štandardov, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). Postupovali sme nielen podľa zákona o verejnom obstarávaní či zákona o účtovníctve v nadväznosti na zákon o správe majetku štátu, ale aj v zmysle zákona o radiačnej ochrane a zákona o metrologii. Kontrola potvrdila všetky riziká, ktoré NKÚ SR identifikoval v rámci jej prípravy. Do výkonu kontroly boli zapojení štyria kontrolóri s dlhoročnou praxou. Vedúca kontrolnej skupiny v ostatných siedmich rokoch gestorovala kontroly vo FS v oblasti colníctva.

Prečo sme kontrolovali

Východná hranica s Ukrajinou je vstupom do Schengenského priestoru, preto by malo byť primárnym záujmom finančnej správy chrániť územie EÚ prostredníctvom funkčnej **špeciálnej techniky**. Kontrolou špeciálnej techniky sa komplexne posúdilo či finančná správa postupovala v oblasti verejného obstarávania v súlade s platnou národnou legislatívou, či sa vykonávali servisné úkony v intervaloch určených výrobcom. V neposlednom rade sa preverilo či jej pridelovanie zodpovedalo reálnym potrebám výkonu služby ako aj samotné využívanie špeciálnej techniky pri výkone služby. Finančná správa ku dňu 31.12.2022 disponovala **198 kusmi** špeciálnej techniky **v obstarávacej cene za viac než 19,1 mil. eur**.

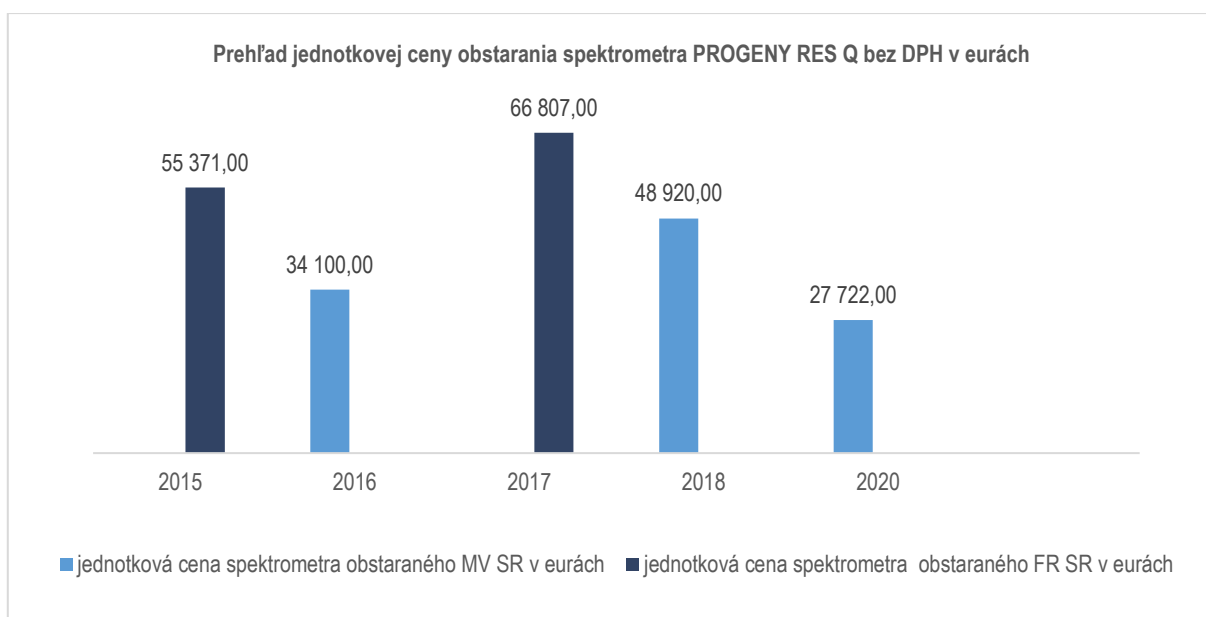
Čo sme zistili

- V Memorande sa Slovensko **okrem spolupráci** pri odhaľovaní nezákonného dovozu tovaru, resp. zbraní a ochrane obyvateľstva pred radiačnou hrozbou, **zaviazalo udržiavať majetok v riadnom stave**, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu alebo strate. Finančná správa však neudržiavala špeciálnu techniku v riadnom stave, pretože nezabezpečila vykonávanie servisných úkonov v intervaloch určených výrobcom špeciálnej techniky. **Výsledkom je nevyhovujúci stav niektorých stacionárnych a mobilných skenerov**, resp. iných zariadení ako aj ich vysoká poruchovosť. V období rokov od januára 2018 do januára 2021 a následne od januára 2022 **nebol vykonávaný žiaden pravidelný servis** na tejto technike. Nevykonávanie pravidelného servisu a údržby špeciálnej techniky mohlo **mať vplyv na nesprávne fungovanie** detekčných systémov a **potenciálnu hrozbu bezpečnostného rizika** neodhalenia dovozu nebezpečného tovaru vrátane zbraní. Systémy sú zastarané, neudržiavané a **územie nie je dostatočne chránené**.
- Vo viacerých prípadoch **porušenie národnej legislatívy** v oblasti verejného obstarávania týkajúce sa nielen spôsobu stanovenia predpokladanej hodnoty zákazky, ale aj porušenia princípu hospodárnosti a efektívnosti. Výsledkom bol nákup špeciálnej techniky za neprimerané ceny, ktoré boli rádovo navýšené oproti totožnej technike obstaranej MV SR. Výška predražených nákupov spektrometrov PROGENY ResQ vo finančnom vyčíslení predstavuje viac než **300 tis. eur**.
- V mnohých prípadoch **nedodržanie ustanovení zákona o účtovníctve**, čo malo za následok neevidovanie majetku v účtovnej evidencii, nesprávne vykonávanie inventarizácie či účtovná závierka neposkytovala verný a pravdivý obraz o predmete účtovníctva.
- V neposlednom rade **porušenie zákona o finančnej kontrole a audite** tým, že vo viacerých prípadoch bola základná finančná kontrola vykonaná iba formálne bez overenia súladu s finančnou operáciou a dokladmi.

oprave bez platnej skúšky dlhodobej stability či bez zabezpečenia skúšky monitorovania pracoviska zo zdrojom ionizujúceho žiarenia.

- Početné **porušenie zákona o metrológii či radiačnej ochrane**, nakoľko nielenže nebola dodržaná pravidelnosť vykonávania kalibrácie vybranej špeciálnej techniky, ale finančná správa používala mobilné inšpekčné systémy po oprave bez platnej skúšky dlhodobej stability či bez zabezpečenia skúšky monitorovania pracoviska zo zdrojom ionizujúceho žiarenia, čím mohlo prísť k ohrozeniu zdravia osôb.
- V **oblasti metodickej činnosti** špeciálnej techniky **nebol zosúladený výkon služby so skutočnosťou**.
- Finančná správa **nemá komplexný obraz o darovanej špeciálnej technike na základe Memoranda. Nielenže** v niektorých prípadoch chýbali základné listinné dokumenty (odovzdávacie resp. preberacie doklady), ale **v plnom rozsahu absentuje** zastrešenie tejto agendy konkrétnym organizačným útvarom.

Graf č. 1 Prehľad jednotkovej ceny obstarania „spektrometra PROGENY RES Q“ MV SR a FR SR bez DPH v eurách za roky 2015 až 2020

Zdroj: vlastné spracovanie NKÚ SR

Najnižšia cena za 1 ks uvedeného spektrometra bola vysúťažená MV SR v roku 2020 vo výške 27 722,00 eur bez DPH. FR SR v roku 2015 vysúťažilo 1 ks predmetného spektrometra za 55 371,00 eur bez DPH a v roku 2017 za 66 807,00 eur bez DPH.

Čo odporúčame

NKÚ SR odporúča **Výboru pre financie a rozpočet**:

- Zaviazat' finančnú správu, aby predložila informáciu o odstránení nedostatkov, ktoré identifikoval NKÚ SR kontrolou, a plán obnovy, prevádzky a údržby špeciálnej techniky, ktorá je používaná na odhaľovanie nezákonného dovozu tovaru a detekciu radiácie vo vozidlách či železničných vozňoch.

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly odporučil FR SR vykonať komplexný vnútorný audit v oblasti špeciálnej techniky, vrátane revízie všetkých interných riadiacich aktov, ktoré súvisia s výkonom a evidenciami.

VÝKON KONTROLNEJ AKCIE

Účel kontrolnej akcie

Účelom kontroly bolo preveriť hospodárnosť vynakladania finančných prostriedkov pri obstaraní ŠT, zabezpečenie jej servisu vrátane opráv, využitie ŠT pri výkone colného dohľadu a daňového dozoru CÚ s dôrazom na následné vyradenie a likvidáciu.

Pred kontrolou boli identifikované riziká: nákup ŠT za neprimerané ceny, potenciálne bezpečnostné riziko dovozu nebezpečného tovaru a neopodstatnené rozmiestnenie ŠT vo výkone služby.

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu s prvkami výkonnosti. Komplexne sme preverili spisové dokumentácie v oblasti verejného obstarania a darovania ŠT na základe „Memoranda“, dokumentáciu súvisiacu so zaradením a vyradením z majetku, ako aj dokumentáciu týkajúcu sa opráv, údržby a servisu ŠT. Následne sme zmapovali aj oblasť rozmiestnenia a využívania ŠT a s ňou súvisiacu dokumentáciu.

Na základe zistených skutočností sme vyhodnotili, či FS postupovala v oblasti verejného obstarávania v súlade s platnou národnou legislatívou, či sa vykonávali servisné úkony v intervaloch určených výrobcom ŠT a ako sa využívala ŠT pri výkone služby.

Rámec kontrolnej akcie

K metódam a technikám, ktoré boli uplatnené počas výkonu kontroly, patrili najmä: štúdium všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov, preskúmanie predloženej dokumentácie a dokladov, analýza, prepočty a iné. Kontrolovaným obdobím boli roky 2015 až 2022 a súvisiace obdobia. Výber vzorky bol realizovaný na základe úsudku kontrolóra a stanovených kritérií.

So zreteľom na výber vzorky sme **stanovili kritériá**:

- 100 % CÚ a;
- v rámci nich bolo za účelom vyhodnotenia opodstatnenosti pridelovania preverených minimálne 60 % druhov ŠT jednotlivých CÚ nachádzajúcich sa v majetku FR SR (stav k 31.12.2022);
- v rámci nich bolo za účelom posúdenia servisných úkonov vrátane opráv preverených minimálne 60 % druhov ŠT jednotlivých CÚ nachádzajúcich sa v majetku FR SR v rokoch 2020 až 2022;
- v rámci oblasti verejného obstarávania bolo preverených 100 % obstaranej ŠT za roky 2015 až 2022;
- v rámci oblasti verejného obstarávania služieb (oprava, údržba, servis) bolo preverených minimálne 60 % druhov ŠT jednotlivých CÚ nachádzajúcich sa v majetku FR SR v rokoch 2020 až 2022.

Za **druh ŠT** sa pre účely výkonu kontroly považoval konkrétny typ kontrolného zariadenia (napr. spektrometer ALFA, videoendoskop, atď.).

Tabuľka č. 1 Prehľad počtu druhov ako aj celkového počtu ŠT nachádzajúcej sa v majetku FR SR k 31.12.2022 vrátane percentuálneho vyčíslenia vzorky dokumentuje nasledujúca tabuľka.

ŠT	Počet ŠT nachádzajúcej sa v majetku FR SR stav k 31.12.2022								
	CÚ BA	CÚ BB	CÚ KE	CÚ MI	CÚ NR	CÚ PO	CÚ TN	CÚ TT	CÚ ZA
počet druhov	24	8	9	7	11	15	10	10	13
celkový počet kusov	37	17	12	13	24	28	12	27	17
vzorka	16	5	6	5	7	8	6	6	8
vzorka v %	66,67	62,50	66,67	71,43	63,64	60,00	60,00	60,00	61,54

Zdroj: vlastné spracovanie NKÚ SR z údajov poskytnutých FR SR (zostava ŠT nachádzajúcej sa na CÚ – stav k 31.12.2022)

Celkovú reprezentatívnu vzorku **tvorilo 67 kusov vybranej ŠT**, čo predstavuje **viac než jednu tretinu všetkej ŠT** nachádzajúcej sa na CÚ (stav k 31.12.2022).

Výsledky kontrolnej akcie

Obstaranie špeciálnej techniky

FS ku dňu 31.12.2022 disponovala **198 kusmi ŠT v obstarávacej cene za viac než 19,1 mil. eur**. Jednalo sa o ŠT obstaranú nielen darovaním na základe Memoranda, ale aj jej nákupom.

Kontrola zistila porušenie národnej legislatívy v oblasti verejného obstarávania v kontexte nedostatočného porovnania predmetu zákazky či archivácie dokumentov. **V deviatich prípadoch** verejného obstarávania sa jednalo o **porušenie zákona o verejnom obstarávaní** tým, že FR SR ako verejný obstarávateľ ani v jednom prípade nearchivoval dokumentáciu zo spôsobu stanovenia PHZ. Ďalej **v troch prípadoch** verejného obstarávania (obstaranie 19 kusov ŠT „spektrometrov“) verejný obstarávateľ nedostatočne preveril bežne dostupné informácie o rovnakom alebo porovnateľnom predmete zákazky. Pri stanovení PHZ nečerpal z nich, čo spôsobilo pri jednotlivých zákazkách verejného obstarávania nedodržanie základných povinností verejného obstarávateľa. Týmto bol porušený princíp hospodárnosti a efektívnosti, čo malo za následok nákup ŠT za neprimerané ceny a jej **predraženie oproti MV SR o viac než 300 tis. eur**.

SR v rokoch 2006 až 2022 získala **do daru** od zahraničného partnera v USA ŠT **za viac než 2,4 mil. eur**. Predovšetkým sa jednalo o motorové vozidlá a viaceré detekčné zariadenia určené na meranie rádioaktivity či iné kontrolné zariadenia **v celkovom počte 140 kusov**. **V jedenástich prípadoch** kontrola zistila absenciu nadobúdacích dokladov v úhrnnej cene viac než 635 tis. eur. FR SR **nemá komplexný obraz o darovaní ŠT na základe Memoranda**. Nielenže chýbajú základné listinné dokumenty (odovzdávacie, resp. preberacie doklady), ale **v plnom rozsahu absentuje** zastrešenie tejto agendy konkrétnym organizačným útvarom.

Zaradenie špeciálnej techniky do majetku FR SR a jej následné vyradenie.

V rokoch 2015 až 2022 **FS obstarala** v rámci ŠT **dlhodobý majetok v hodnote 7 195 665,40 eur**. Na základe kúpnych zmlúv bola obstaraná ŠT v počte 108 ks v sume 5 758 425,29 eur a na základe darovacích zmlúv v počte 74 ks, kde hodnota daru predstavovala sumu 1 437 240,11 eur. Darovaná ŠT bola obstaraná na základe Memoranda a bola odovzdaná FS prostredníctvom implementačného agenta pôsobiaceho v SR. V roku 2022 FS neobstarala žiadnu ŠT.

Vo viacerých prípadoch bolo zistené porušenie niekoľkých zákonov národnej legislatívy. Porušenia sa týkali nielen **ustanovení zákona o účtovníctve**, ale aj **zákona o správe majetku štátu**. FR SR **v deviatich prípadoch** nezaevidovalo ŠT v hodnote viac než 27 tis. eur do svojej účtovnej evidencii. Jej nezaevidovaním nekonalo v súlade s národnou legislatívou a nezostavilo účtovnú závierku za roky 2016, 2018 a 2020 tak, aby poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a nesprávnou inventarizáciou svojho majetku neoverilo, či stav majetku a záväzkov a rozdiel majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti. V neposlednom rade darovaný majetok nebol zaevidovaný v účtovnej evidencii tak ako to ukladá príslušná legislatíva.

FR SR v období rokov 2015 až 2019 **vyradilo** zo svojej majetkovej evidencie **24 ks ŠT** v zostatkovej cene 1 213,09 eur. V rokoch 2020 až 2022 už neprišlo k vyradeniu žiadnej ŠT z majetku FS. **V jednom prípade** boli zistené **viaceré porušenia zákona o účtovníctve** tým, že FR SR vo svojej majetkovej evidencii nevykazovalo vyradenie stacionárneho inšpekčného systému NUCTECH THSCAN MB1215HS. Týmto bola porušená základná účtovná zásada pravdivého vykazovania skutočnosti v účtovnej závierke. Účtovná závierka v období rokov 2021 a 2022 neposkytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva.

Servisné úkony a pozáručné opravy

Kontrolovaný subjekt počas výkonu kontroly **predložil 17 zmlúv** týkajúcich sa poskytovania služieb záručného a pozáručného servisu ŠT. Jednalo sa o zmluvy s viacerými dodávateľmi, ktoré obsahovali obstaranie ŠT aj jej servis.

Celkové čerpanie výdavkov na opravy a údržbu ŠT zaznamenalo v rokoch 2015 až 2022 klesajúci trend. Výdavky najvýraznejšie poklesli v posledných troch rokoch (2020 až 2022) čoho dôvodom bolo aj to, že pozáručný servis a údržba ŠT neboli už zabezpečované na základe zmluvných vzťahov, ale len na základe požiadaviek organizačných útvarov ako individuálne zákazky. Zmluvám, ktoré uzatvorilo FR SR s dodávateľmi na pravidelný pozáručný servis a údržbu pred rokom 2020 skončila platnosť, prípadne boli dočerpané a nové zmluvy na takéto služby FS neuzatvorila. Servis a opravy sa realizovali len v nevyhnutnej miere na základe požiadaviek z organizačných útvarov v prípade nefunkčnosti techniky alebo v prípade chybového hlásenia na zariadení. Výdavky na opravu a údržbu v roku 2020 poklesli oproti roku 2019 o 1 082 488,00 eur (o 79,86 %) a v roku 2022 o 1 239 551,00 eur (o 91,45 %) oproti bazálnemu roku 2019. **Nevykonávanie pravidelnej údržby** vyústilo k tomu, že **značná časť ŠT je nepoužiteľná** alebo sa nedá používať z dôvodu chýbajúcej kalibrácie. Tým, že sa nebudú rozpočtovať finančné prostriedky na pravidelnú údržbu, nie je možné ŠT udržiavať v riadnom stave. Práve zníženým čerpaním výdavkov na opravu a údržbu v rokoch 2020 až 2022 nie sú dostatočne zabezpečené hranice.

Graf č. 2 Čerpanie výdavkov na opravy a údržbu v rokoch 2015 až 2022 vyjadrené v eurách

Zdroj: vlastné spracovanie NKÚ SR z podkladov poskytnutých FR SR

V oblasti správy majetku štátu kontrola zistila **mnohé porušenia**. Predovšetkým FR SR, ako správca majetku štátu, neudržiaval ŠT v riadnom stave z dôvodu nevykonávania pravidelného pozáručného servisu a údržby v intervaloch predpísaných výrobcom, čo malo za následok aj predraženie následných opráv.

Nevykonávanie servisných úkonov v intervaloch predpísaných výrobcom ŠT mohlo mať vplyv na nesprávne fungovanie detekčných systémov, čo indikuje hrozbu bezpečnostného rizika neodhalenia dovozu nebezpečného tovaru vrátane zbraní. Práve tým, že východná hranica s Ukrajinou je vstupom do Schengenského priestoru, by malo byť primárnym záujmom FS - chrániť územie EÚ. Činnosti v prvom rade mali smerovať **k zabezpečeniu správneho fungovania stacionárnych či mobilných skenerov so zreteľom na povinnosť FR SR ako správcu majetku štátu**. Preto malo FR SR udržiavať majetok v riadnom stave, využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu a dbať, aby nedošlo najmä k jeho poškodeniu resp. strate. Kontrolovaný subjekt však neudržiaval ŠT v riadnom stave a nezabezpečil jej pravidelný servis v intervaloch určených výrobcom, **čím nedodrжал ustanovenia zákona o správe majetku štátu**. Výsledkom je nevyhovujúci stav niektorých stacionárnych a mobilných inšpekčných zariadení, ale aj spektrometrov či iných zariadení a ich vysoká poruchovosť. V období rokov od januára 2018 do januára 2021 a následne od januára 2022 **nebol vykonávaný žiaden pravidelný servis** na mobilných inšpekčných systémoch, ručných prístrojoch na detekciu ionizujúceho žiarenia a rádioaktívneho žiarenia. FR SR nemalo uzatvorený zmluvný vzťah na pozáručný servis týchto zariadení. Servis sa vykonával iba

podľa požiadaviek organizačných útvarov na základe nefunkčnosti, hlásenia chyby či poruchy, pri čom boli vykonávané iba nutné opravy. **Obdobná situácia** bola identifikovaná **aj pri stacionárnych zariadeniach** či inej ŠT. Nevykonávaním pravidelného servisu a údržby ŠT mohla byť ohrozená jej funkčnosť.

Kontrola upozornila aj na **porušenia zákona o radiačnej ochrane** tým, že **vo viacerých prípadoch** kontrolovaný subjekt používal zariadenie so zdrojom ionizujúceho žiarenia (mobilné inšpekčné systémy) **aj po oprave, ktorá mala vplyv na zmenu radiačných parametrov** bez platnej a úspešnej skúšky dlhodobej stability či bez zabezpečenia skúšky monitorovania pracoviska so zdrojom ionizujúceho žiarenia. Prevádzkovateľ **nemal istotu, či mobilné inšpekčné systémy po ich oprave vyhovovali technickým normám**, no zároveň nemal istotu ani v tom, **či nemohlo prísť k ohrozeniu zdravia osôb**, ktoré tieto zariadenia obsluhovali, príp. iných osôb.

V oblasti kalibrácie niektorej ŠT prišlo **k mnohým porušeniam zákona o metrologii**. V **jedenástich prípadoch** nebola dodržaná ročná pravidelnosť vykonávania kalibrácie. Ide hlavne o rok 2020. V **d ďalších štyroch prípadoch** nepredložil požadované doklady o prevádzkovej stálosti.

Pridelovanie špeciálnej techniky jednotlivým útvarom a jej využívanie vo výkone služby

V oblasti využitia pridelenej ŠT príslušným CÚ so zreteľom či jej pridelenie zodpovedalo potrebám výkonu služby bolo zistené, že **vo viac než polovici CÚ** (5 CÚ z celkového počtu 9 CÚ) boli zaznamenané **najväčšie poklesy vo využívaní ŠT** medzi rokmi 2019 a 2020. Tieto poklesy boli spôsobené tým, že na takmer všetkých CÚ k 30.11.2019 (okrem CÚ MI k 30.06.2023) zaniklo oddelenie špeciálnych technológií a príslušná technika bola presunutá na SCÚ. Vzhľadom na rozsah činností, ktoré SCÚ zabezpečuje v rámci Organizačného poriadku CÚ, bolo **od roku 2020 využívanie ŠT** vo výkone služby **minimálne**.

V neposlednom rade bolo potvrdené riziko týkajúce sa neopodstatneného rozmiestnenia ŠT vo výkone služby. Pridelovanie techniky niektorým CÚ **nezodpovedalo reálnym potrebám výkonu služby**, pretože bola nielen minimálne využívaná, ale v niektorých prípadoch jej pridelenie na CÚ sa javilo ako neopodstatnené. V konečnom dôsledku táto technika absentovala na vyťažených CÚ s prepravnými terminálmi či letiskami.

V oblasti metodickej činnosti ŠT **nebol zosúladený výkon služby so skutočnosťou**. Nedostatok súvisel nielen s vydanými internými aktmi riadenia, ale aj tým, že v rámci kontroly pri niektorých kontrolných zariadeniach nebolo možné vyhodnotiť využiteľnosť pridelenej ŠT na CÚ z dôvodu absencie evidenčnej povinnosti jej nasadenia do výkonu služby.

Záver

Kontrolnou akciou chcel NKÚ SR poukázať na to, že **nevykonávanie servisných úkonov** v intervaloch predpísaných výrobcom ŠT mohlo mať vplyv na nesprávne fungovanie detekčných systémov z dôvodu hrozby potenciálneho bezpečnostného rizika neodhalenia dovozu nebezpečného tovaru vrátane zbraní. Zároveň zdôrazňujeme význam niektorých druhov ŠT, pretože majú zabrániť nielen nezákonnému dovozu, ale aj chrániť obyvateľstvo pred radiačnou hrozbou.

Kontrolou bol zmapovaný stav ŠT na východnej hranici s Ukrajinou nielen z poskytnutých dokladov, ale aj fyzickou obhliadkou vybraných druhov ŠT na niektorých hraničných priechodoch. V rámci kontroly boli zistené viaceré skutočnosti. Predovšetkým sa jednalo o stacionárny inšpekčný systém na kontrolu železničných dopravných prostriedkov THSCAN RF6010 NUCHTECH nachádzajúci sa na hraničnom priechode v Maťovciach, ktorý **je od 28.07.2023 nefunkčný** a výkon colnej kontroly je zabezpečený fyzickými kontrolami prostredníctvom sondážnych tyčí. V súčasnej dobe je však takýto výkon colných kontrol nepostačujúci z dôvodu sofistikovanosti pašerákov snažiacich sa o nezákonný dovoz akéhokoľvek tovaru (cigarety, nebezpečný tovar či zbrane) v prepravovanej železnej rude. Ďalej mobilný inšpekčný systém NUCTECH THSCAN 1213DE pridelený CÚ KE, **bol do 02.04.2023 nefunkčný**. Po vykonaní generálnej opravy bol následne od 03.04.2023 odovzdaný do užívania na hraničnom priechode Vyšné Nemecké k podpore kontrol na východnej hranici EÚ, za účelom zabezpečenia priepustnosti východnej hranice s Ukrajinou a zníženia čakacích dôb. Avšak treba podotknúť, že zariadenie bolo aj

objektom mechanických poškodení, ktoré v súčasnosti majú za následok nefunkčnosť mechanizmu rozloženia/zloženia ramena ako aj občasné systémové výpadky.

Práve tým, že východná hranica je vstupom do Schengenského priestoru, by malo byť primárnym záujmom FS chrániť územie EÚ a **smerovať všetky činnosti tak, aby bolo v prvom rade zabezpečené správne fungovanie stacionárnych či mobilných skenerov so zreteľom na povinnosť Slovenska voči EÚ**. Na to, **aby bola dostatočne chránená východná hranica s Ukrajinou**, by malo FR SR v spolupráci s MF SR hľadať v čo najkratšom čase prieniky v oblasti možného financovania nákupu či už stacionárneho inšpekčného systému na kontrolu železničných dopravných prostriedkov v Maťovciach, mobilného inšpekčného systému vo Vyšnom Nemeckom či detekčných zariadení určených pre prekladisko tovaru v Čiernej nad Tisou.

Kontrola potvrdila **v mnohých prípadoch** porušenia národnej legislatívy či už v oblasti účtovníctva, správy majetku štátu, finančnej kontroly a auditu, ale aj v oblasti radiačnej ochrany a metrologie.

Porušenia v oblasti verejného obstarávania mali za následok nákup ŠT za neprimerané ceny a jej **predraženie oproti MV SR o viac než 300 tis. eur**.

S prihliadnutím **na vysokú obstarávaciu cenu ŠT so zreteľom na prínos jej používania** či samotné využívanie v praxi, kontrola poukázala na potrebu zvážiť možnosť opätovného vytvorenia oddelení ŠT na regionálnej úrovni (napr. stred, východ, západ či sever) a presun techniky zo SCÚ na tieto organizačné útvary.

Výsledky kontroly poukazujú **na potrebu vykonania komplexného vnútorného auditu** v oblasti ŠT.

Porušenia národnej legislatívy týkajúce sa radiačnej ochrany Úradu verejného zdravotníctva Bratislava a porušenia v oblasti kalibrácie Slovenskému metrologickému inštitútu Bratislava.

Reakcia kontrolovaného subjektu

Vypracovaný protokol o výsledku kontroly predložili kontrolóri NKÚ SR štatutárnemu orgánu kontrolovaného subjektu na oboznámenie sa s jeho obsahom a na prípadné vznesenie námietok voči jeho pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení. Kontrolovaný subjekt nevzniesol voči kontrolným zisteniam žiadne námietky.

Kontakt

Najvyšší kontrolný úrad SR

Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26
☎ +421 250 114 911
✉ info@nku.gov.sk

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Lazovná 63
974 01 Banská Bystrica
☎ +421 248 273 200
✉ info@financnasprava.sk

Zoznam použitých skratiek

SKRATKA / SKRÁTENÉ POMENOVANIE	VÝZNAM
CR SR	Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky
CÚ	colný úrad
CÚ BB	Colný úrad Banská Bystrica
CÚ BA	Colný úrad Bratislava
CÚ KE	Colný úrad Košice
CÚ MI	Colný úrad Michalovce
CÚ NR	Colný úrad Nitra
CÚ PO	Colný úrad Prešov
CÚ TN	Colný úrad Trenčín
CÚ TT	Colný úrad Trnava
CÚ ZA	Colný úrad Žilina
EÚ	Európska únia
FR SR	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky
FS	finančná správa
Memorandum	Memorandum o spolupráci pri predchádzaní nedovoleného nakladania s jadrovým a iným rádioaktívnym materiálom medzi vtedajším Colným riaditeľstvom Slovenskej republiky a Ministerstvom energetiky USA
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
PHZ	Predpokladaná hodnota zákazky
SCÚ	stanica colného úradu
SR	Slovenská republika
ŠT	špeciálna technika
zákon o NKÚ SR	Zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
zákon o správe majetku štátu	Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov
zákon o účtovníctve	zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
zákon o verejnom obstarávaní	zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o verejnom obstarávaní	zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o finančnej kontrole a audite	Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o radiačnej ochrane	zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o metrológii	zákon č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov